

12. 1. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Bezplatná obhajoba má být skutečně bezplatná

Ústavní soud dne 13. září 2016 přijal pod sp. zn. I ÚS 848/16 nález, který by měl zajistit právo na skutečně bezplatnou obhajobu, a to od samého jejího počátku. Dosavadní praxe nebyla jednotná. Jestliže si obviněný zvolil obhájce a následně mu na jeho žádost byl přiznán nárok na bezplatnou obhajobu, pak některé soudy přiznávaly obhájci odměnu a náhradu výdajů až od podání žádosti a některé dokonce až od právní moci rozhodnutí o této žádosti.

V posuzované věci byla stěžovatelce - advokátce přiznána odměna a náhrada hotových výdajů za dobu od data podání perfektního návrhu na přiznání nároku na bezplatnou obhajobu. Nikoliv však již za dobu podání tohoto návrhu těsně předcházející, ačkoliv v ní stěžovatelka činila úkony, které do kompletnosti podkladů osvědčujících nemajetnost obviněného a tedy do podání perfektního návrhu na přiznání nároku na bezplatnou obhajobu nemohly posečkat (účast u výslechu obviněného, podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání, účast u vazebního zasedání). Tím, že obecné soudy stěžovatelce nepřiznaly odměnu a náhradu hotových výdajů za uvedené úkony, povinnost jejich úhrady de facto přenesly na nemajetného obviněného, čímž porušily jeho práva na obhajobu a právní pomoc. Stěžovatelku pak dostaly do situace, kdy by měla u nemajetného obviněného nárokovat splnění svých finančních nároků, ačkoliv jeho obhajobu přebírala z dobré vůle s vědomím, že se jedná o osobu nemajetnou a právě s ohledem na tuto skutečnost neprodleně pro obviněného zpracovala návrh na přiznání nároku na bezplatnou obhajobu. Rozhodováním o výši odměny stěžovatelky na základě přijetí interpretace ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu, která takový postup umožnila, tak obecné soudy porušily ústavně zaručené právo stěžovatelky získávat prostředky pro své životní potřeby prací, respektive z něj vyplývající právo na přiměřenou odměnu za přispění k výkonu spravedlnosti.

Ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu je proto nutno interpretovat tak, že obhájci, kterého si obviněný zvolil ještě před přiznáním nároku na bezplatnou obhajobu, náleží - v případě, že je takový nárok obviněnému přiznán - odměna a náhrada hotových výdajů zpravidla ode dne podání důvodného návrhu na přiznání nároku na bezplatnou obhajobu. Je-li však nutné, aby v zájmu zachování práva obviněného na právní pomoc a obhajobu činil obhájce určité úkony ještě před podáním takového návrhu, náleží mu odměna a náhrada hotových výdajů i za tyto úkony, pokud byly učiněny v téže věci jako následné podání důvodného návrhu na přiznání nároku na bezplatnou obhajobu a v časové souvislosti s ním.

Text nálezu Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 848/16 ze dne 13. 9. 2016 je dostupný [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout **ZDARMA** na **App Store**, **Google Play** a **Windows Store**, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)
- [Lichevní smlouva ve světle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2378/2024](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Reakce na článek: Komentář – smutná realita výmazů exekutorského zástavního práva z katastru nemovitostí](#)

- [Povinnost zajištění gramotnosti dle AI Aktu a její naplňování v praxi](#)